Verzamelingenleer

tuyaux.winak.be/index.php/Verzamelingenleer

Groepen en commutatieve ringen

Richting	Wiskunde
Jaar	1BWIS

Theorie

Augustus 2014

- 1. Stel *F* een relatie van een verzameling *A* naar een verzameling *B*.
  - Waaraan moet F voldoen om een functie te zijn.
  - Als *F* een functie is, waaraan moet ze dan voldoen om *injectief* te zijn.
  - Geef een voorbeeld van een functie F:Z→ZF:Z→Z die wel injectief is, maar niet surjectief.
  - Als A een eindige verzameling is, bestaat er dan een functie F:A→AF:A→A die injectief is, maar niet surjectief?
- 2. Definieer het begrip equivalentierelatie op een verzameling.

Geef een voorbeeld van zo'n relatie op ZZ waarvoor er exact 5 equivalentieklassen bestaan. Leg uit en bereken deze klassen.

Januari 2013

- 1. Vraag 1
  - o Definieer de begrippen injectieve en surjectieve functie.
  - Geef een voorbeeld van een functie f:Z→Zf:Z→Z die injectief is, maar niet subjectief. Leg uit!
  - Geef een voorbeeld van een functie f:Z→Zf:Z→Z die surjectief is, maar niet injectief. Leg uit!
  - Zij f:A→Bf:A→B en g:B→Cg:B→C functies. Toon aan dat g∘fg∘f injectief ⇒f⇒f injectief
- 2. Vraag 2
  - Zij A een niet lege verzameling en R⊂A×AR⊂A×A een relatie. Kan R zowel een functie zijn als een equivalentierelatie? Leg uit.
  - Zij ≈≈ een equivalentierelatie op A. Als a∈Aa∈A. noteer dan a de equivalentieklasse van a. Toon aan:
    - a = b ⇒a≈ba = b ⇒a≈b
    - a ≠b ⇒a ∩b =øa ≠b ⇒a ∩b =ø

Augustus 2013

- 1. Bewijs volgende stellingen over functies:
  - ff en gg injectief ⇒g∘f⇒g∘f injectief.
  - g∘fg∘f bijectief ⇒f⇒f injectief gg surjectief.

2. Vraag 2

- o Definieer de begrippen equivalentierelatie en quotiëntverzameling.
- Geef een voorbeeld van een equivalentierelatie op ZZ. Hoeveel elementen telt de quotiëntverzameling?

Januari 2014

- 1. Zij XX en YY verzamelingen en zij f:X→Yf:X→Y een functie.
  - Als U⊂YU⊂Y en V⊂YV⊂Y deelverzamelingen zijn, dan is f-1(U∩V)=f-1(U)∩f-1(V)f-1(U∩V)=f-1(U)∩f-1(V). Bewijs dit!
  - Zij g:Y→Zg:Y→Z nog een functie. Als g∘fg∘f bijectief is dan is g surjectief en f injectief. Bewijs dit! Geef ook een voorbeeld voor een f en g zodat g∘fg∘f wel bijectief is, maar waarbij f niet surjectief is. Leg uit!

1. Vraag 2

- Toon aan dat er in een partieel geordende verzameling hoogstens één maximum kan bestaan.
- Geef een voorbeeld van een partieel geordende verzameling met een maximaal element dat geen maximum is. Leg uit!

Oefeningen

Januari 2013

- Beschouw P(R)P(R) de polynomen met reële coëfficiënten. Definieer
  P=∑ipiXi~Q=∑iqiXi⇔min{i|pi≠0}=min{i|qi≠0}P=∑ipiXi~Q=∑iqiXi⇔min{i|pi≠0}=min{i|qi≠0}.
  En P=∑ipiXi≤Q=∑iqiXi⇔min{i|pi≠0}≤min{i|qi≠0}P=∑ipiXi≤Q=∑iqiXi⇔min{i|pi≠0}≤min{i|qi≠0}.
  - Toon aan dat $\sim \sim$ een equivalentierelatie is.
  - Toon aan dat ≤≤ een partiële orde relatie is.
- 2. Geef verzamelingen Si⊆RSi⊆R allemaal verschillend, zodanig dat:
  - UiSi=[0,∞[UiSi=[0,∞[en ∩iSi=[1,2]∩iSi=[1,2]
  - ∘ UiSi=RUiSi=R en ∩iSi=Q∩iSi=Q
- 3. Noteer A(X)A(X) voor de verzameling van alle bijecties van X naar X. Hoeveel elementen heeft A($\{\nabla, \cdot, \triangle\}$)× $\{1,3,4,5,9,-5,0,1\}$ A($\{\nabla, \cdot, \triangle\}$)× $\{1,3,4,5,9,-5,0,1\}$?

Januari 2014

1. Als RR en SS twee partiële orderelaties zijn op een verzameling XX, is R∪SR∪S dan ook een partiële orde? Is R∩SR∩S terug een partiële orderelatie? Bewijs of geef een tegenvoorbeeld.

- 2. Stel S={f:R $\rightarrow$ R|fS={f:R $\rightarrow$ R|f een functie}functie}, i.e. het is de verzameling van alle functies van RR naar RR. Voor twee functies f,g $\in$ Sf,g $\in$ S definiëren we fg:R $\rightarrow$ R:x $\rightarrow$ f(x)g(x)fg:R $\rightarrow$ R:x $\rightarrow$ f(x)g(x).
  - Toon aan dat

$$f \sim g \Leftrightarrow \exists a \in R0, b \in R \forall x \in R: f(x) = ag(x+b)$$

 $f \sim g \Leftrightarrow \exists a \in R0, b \in R \forall x \in R: f(x) = ag(x+b)$

een equivalantierelatie is.

- Is er een eindige equivalentieklasse? Waarom wel/niet?
- Als ff en gg injectief (resp. surjectief) zijn, volgt dan dat fg injectief (resp. surjectief) is? Bewijs of geef een tegevoorbeeld.

Categorieën:

- Wiskunde
- <u>1BWIS</u>